

**HRVATSKI SABOR
ODBOR ZA UNUTARNJU POLITIKU
I NACIONALNU SIGURNOST**

KLASA:022-02/23-01/112

URBROJ: 6521-4-23

Zagreb, 8. studenoga 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće s rasprave o Izvješću o stanju ilegalnih migracija na području Republike Hrvatske za razdoblje od ulaska Republike Hrvatske u schengenski prostor

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost na 63. sjednici, održanoj 8. studenoga 2023., razmotrio je Izvješće o stanju ilegalnih migracija na području Republike Hrvatske za razdoblje od ulaska Republike Hrvatske u schengenski prostor (dalje u tekstu: Izvješće), koje je Vlada Republike Hrvatske na vlastiti poticaj, sukladno članku 123. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavila predsjedniku Hrvatskoga sabora aktom od 6. studenoga 2023.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost je predmetno Izvješće razmotrio kao matično radno tijelo.

Uvodno je predstavnica predlagateljica, državna tajnica u Ministarstvu unutarnjih poslova upoznala prisutne s kretanjima nezakonitih migracija u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. listopada 2023.

Slijedom toga istaknula je da je u promatranom razdoblju hrvatska policija evidentirala 62.452 postupanja vezano za nezakonite prelaske granice Republike Hrvatske. Ta brojka je za 73,2% veća od broja postupanja u istom razdoblju 2022. godine kada je evidentirano 36.059 postupanja.

Migrantska kretanja su svoj vrhunac dosegla koncem ljeta, odnosno najveći broj migranata je stigao u Hrvatsku u prvih 8 mjeseci 2023. godine te je njihov broj veći za 175% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Već u listopadu 2023. godine vidljiv je pad u odnosu na mjesec rujan što, kako je istaknula državna tajnica, nije rezultat samo smanjenja migrantskog pritiska već je u prvom redu rezultat aktivnosti hrvatske policije. S tim u vezi je istaknula da je u listopadu 2022. godine bilo 12.102 nezakonita prelaska državne granice, dok je u listopadu 2023. bilo 5.939 nezakonitih prelazaka državne granice, što predstavlja smanjenje od 51%.

Posljedično tome porastao je i broj izraženih namjera za međunarodnom zaštitom, odnosno gotovi svi evidentirani migranti (od dana ulaska Hrvatske u šengenski prostor) izrazili su namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnom zaštitom. Zbog takvog postupanja migranata, u prvih 10 mjeseci 2023. godine evidentirano je pet puta više izraženih namjera za međunarodnom zaštitom u odnosu na 2022. godinu, odnosno 60.145 namjera.

Oko 97% osoba koje su iskazale namjeru ili čak i podnijele zahtjev za međunarodnom zaštitom napustilo je Republiku Hrvatsku u roku dan-dva od dana kada su izrazili namjeru ili podnijele zahtjev te se trenutno svega 522 tražitelja međunarodne zaštite nalazi u Prihvatilištu za tražitelje međunarodne zaštite (Porin) u Zagrebu i 166 u prihvatilištu u Kutini. Iz podataka je jasno da migranti kontinuirano zloupotrebljavaju sustav azila i dovode do pojačanih kretanja odnosno pojačanih sekundarnih migracija.

Državna tajnica je naglasila da su ove brojke dio šire problematike, a posebice viznog režima Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore te instrumentalizacije migrantskih kretanja od strane Srbije i Bosne i Hercegovine, koje države intenzivno provode politiku propuštanja migranata, odnosno ne štite svoju granicu. Ruski i turski državljani ulaze u te države kao turisti, nezakonito prelaze hrvatsku granicu i traže azil, a nastavno se upute u druge države članice EU-a. Udio ruskih i turskih državljana u nezakonitim migracijama u odnosu na 2022. godinu veći je za 533% odnosno radi se o broju od 7.484 ruska državljana i 8.300 turskih državljana.

Neovisno o trenutnim brojkama, hrvatska policija je najefikasniji štit na vanjskoj granici EU-a, odnosno njezine aktivnosti su u ovim okolnostima spriječile značajnije povećanje nezakonitih prelazaka i Hrvatskoj nije potrebna pomoć operativnih djelatnika Frontexa. Republika Hrvatska je kroz odvracanje, samo na graničnom području prema Unsko-sanskom kantonu tijekom ove godine onemogućila ulazak 71.724 nezakonita migranta.

Ako se uzme u obzir da je ove godine u Srbiju ušlo 83.694 migranta, u Bosnu i Hercegovinu 69.000 migranata, kao i da je Mađarska do 22. listopada 2023. imala preko 80.000 nezakonitih prelazaka granice neovisno o dvorednoj žici na granici, vidljivo je da hrvatska policija uspješno štiti svoju granicu. Isto je rezultat dobre obučenosti i adekvatne tehničke opremljenosti koja je omogućila da se sve osobe koje nezakonito prijeđu granicu evidentiraju i registriraju u nekoliko različitih informacijskih sustava (SIS, Eurodac i dr.). Republika Hrvatska je od lipnja 2017. godine kada je dobila pristup SIS-u, izvršila 2,5 milijardi provjera što ju svrstava na četvrto mjesto po broju provjera među svim državama članicama.

Nastavno je naglasila da je zapadno-balkanska ruta jedna od najopterećenijih ruta te da je dobro da je Uredbom o Frontexu iz 2019. godine propisano da Frontex može pružati pomoć državama izvan EU-a, odnosno u ovom slučaju Bosni i Hercegovini i Srbiji, za što je potrebno potpisivanje statusnih sporazuma. Srbija još uvijek pregovara o potpisivanju statusnog sporazuma s Frontexom, dok Bosna i Hercegovina još uvijek nije ni imenovala pregovarača za takav sporazum što je rezultat unutarnjopolitičkih razloga, a izravno se odražava na zapadno-balkansku rutu.

U odnosu na suradnju drugih država uz zapadno-balkansku rutu s Frontexom, državna tajnica je istaknula da Sjeverna Makedonija, Crna Gora i Albanija imaju dobru suradnju i sklopljene sporazume.

Zaključno je po tom pitanju istaknula da je sigurnost države pod kontrolom, kao i nezakonite migracije, pa nije potrebno upućivanje Frontexa koji ima 1000 operativnih djelatnika dok, s druge strane, Hrvatska ima 6.700 kvalitetno obučanih graničnih policajaca s najmodernijom tehničkom opremom kojima podršku pruža oko 2.000 interventnih policajaca.

U odnosu na kompenzacijske mjere koje su bile jedna od tema na sastanku ministara unutarnjih poslova Italije, Slovenije i Hrvatske u Trstu, razmotreni su koraci i potreba hitnog djelovanja u smislu zajedničke suradnje policija triju država. No, neovisno o budućoj suradnji između policija triju država, Hrvatska je primjenom tih mjera do sada uhitila 479 krijumčara, te provjerila 156.997 vozila i 251.430 osoba.

U odnosu na stanje sigurnosti, istaknula je da svi operativni podaci pokazuju da migranti čine zanemariv broj prekršaja protiv javnog reda i mira te je vidljivo da Hrvatska nije izložena masovnom i nekontroliranom priljevu migranata, a poduzima sve potrebne radnje i aktivnosti u zaštiti vanjske granice.

Pučka pravobraniteljica Tena Šimonović Einwalter je pozdravila predmetno izvješće Vlade RH te istaknula da se slaže sa stajalištem koje je iznijela državna tajnica da nije narušeno stanje sigurnosti pojedinaca (jer ona ne može govoriti o stanju nacionalne sigurnosti), neovisno što mnogi pojedinci imaju subjektivni osjećaj ugroženosti, što smatra potpuno normalnim.

Pučka pravobraniteljica je nastavno istaknula da ne zaprima pritužbe građana vezano za migrantsku problematiku, ali ju brine širenje dezinformacija, što smatra iznimno opasnim jer može pojedince potaknuti na nezakonita postupanja. Osvrnula se i na politički govor koji je zaštićen slobodom izražavanja, ali i na potrebu da ostane u granicama, jer kada prijeđe u huškački govor onda to prerasta u govor mržnje. Isto postoji već duži niz godina u zapadnim demokracijama i posebno je pojačan prije izbora, a sada su se i političari u Hrvatskoj počeli tako ponašati. Čak i kada takav govor ne prijeđe granicu zakonitosti stvara atmosferu straha i zabrinutosti kod građana što nije dobro.

Zaključno je istaknula da je potrebno ovu zahtjevnu temu raspravljati objektivno te da svi podaci s kojima raspolažu nadležne institucije ne odgovaraju atmosferi koja se širi javnim govorom.

U raspravi je podržano predmetno izvješće te istaknuto da je pozitivno što će se svi podaci koji se odnose na ovu temu razmotriti i na plenarnoj sjednici, a ne samo na sjednici matičnog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

Kako bi do toga došlo Odbor je mijenjao svoj zaključak i isti prilagodio svim sugestijama stručnih službi dok, s druge strane, oni koji su se navodno borili za takvu raspravu tijekom glasovanja su bili protiv.

U raspravi je pozdravljeno i stajalište pučke pravobraniteljice da politički govor treba imati granice, a posebice da bi se rasprava trebala voditi na temelju podataka, a ne temeljem neistina.

Ukazano je da govor kada je huškački vrlo često proizlazi iz straha od nepoznatog i neznanja, ali može imati dalekosežne posljedice na društvo. Svaka država bi svoje resurse koji nisu beskonačni trebala usmjeriti prema pravim ugrozama. Ne bi trebalo lažnim tezama onemogućiti državna tijela da dobro obave svoj posao i da se fokusiraju na prave probleme.

Član Odbora se osvrnuo i na kontinuirane izjave pojedinih saborskih zastupnika desnog svjetonazora kojima se „glorificiraju mađarski uspjesi“ u zaštiti granice, te istaknuo da kolege iz Slovačke sve češće ukazuju na činjenicu da iznimno velik broj ilegalnih migranata u Slovačku dolazi iz Mađarske, iako je Mađarska na granici postavila dvorednu žičanu ogradu. Isto je pokazatelj da takav pristup zaštiti

vanjske granice ne polučuje željeni uspjeh, a pojedini zastupnici koji to podržavaju nisu u stanju prepoznati negativnosti cijelog pristupa.

Nastavno je u raspravi istaknuto da je „usporedba“ hrvatske policije s tzv. „seoskim stražama“ sramotno jer potencira da 6.700 graničnih policajaca nije u stanju obavljati svoje zadaće pa će te zadaće umjesto njih „uspješno“ obavljati tzv. „seoske straže“. S tim u vezi je istaknuto da se na području Splitsko-dalmatinske županije dešava svega 1% ilegalnih migracija te da je apsurdno spominjati „seoske straže“.

Član Odbora se osvrnuo na izlaganje pučke pravobraniteljice te istaknuo da nije prihvatljivo stajalište po kojem su svi oni koji se ne slažu sa stajalištem pučke pravobraniteljice nositelji govora mržnje, a posebice je naglasio da izmjena članka 8. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti iz 2015. godine, koja izmjena je u tom momentu bila smisljena i odraz trenutne situacije odnosno rata u Siriji i izbjegličkog vala koji se tada kretao prema Europi, sada više nema svoje utemeljenje već je ključ „svega zla“ koje se dešava u Republici Hrvatskoj.

Također je istaknuo da policija ne radi svoj posao valjano, odnosno da ne primjenjuje članak 326. Kaznenog zakona u cijelosti. Ukazao je da je osim uhićenja krijumčara ljudi potrebno uhititi i nezakonite migrante koje je taj krijumčar uveo na teritorij Hrvatske, a ne im omogućiti međunarodnu zaštitu i sva prava koja iz toga proizlaze.

S obzirom da je član Odbora svoju raspravu usmjerio prema pučkoj pravobraniteljici, pučka pravobraniteljica je istaknula da ona nije na Odboru u svojstvu „braniteljice“ predmetnog Izvješća Vlade RH. Posebno je naglasila da je pučka pravobraniteljica po Ustavu RH opunomoćenica Hrvatskoga sabora i na sjednicama radnih tijela sudjeluje sukladno odredbi članka 17. stavka 2. Zakona o pučkom pravobranitelju koja propisuje da pučki pravobranitelj sudjeluje u radu radnih tijela Hrvatskoga sabora i prisustvuje sjednicama Hrvatskoga sabora kada su na dnevnom redu pitanja iz djelokruga pučkog pravobranitelja.

Nastavno je naglasila da je, vezano za zaštitu prava svih osoba na području Republike Hrvatske, prema dostupnim podacima vidljivo da nema nezakonitih ili nepravilnih postupanja policije, što ona pozdravlja. Zaključno je istaknula da nije prihvatljivo da zastupnik u Hrvatskome saboru poručuje pučkoj pravobraniteljici da je ona „vezala ruke policiji“ donošenjem određene zakonske odredbe, s obzirom na to da je Sabor zakonodavac i on donosi zakone, a ne pučka pravobraniteljica.

Nakon rasprave, **većinom glasova, s 8 glasova „ZA“ i 1 glas „PROTIV“**, Odbor predlaže Hrvatskome saboru da prihvati

IZVJEŠĆE O STANJU ILEGALNIH MIGRACIJA NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE OD ULASKA REPUBLIKE HRVATSKE U SCHENGENSKI PROSTOR.

Također, jednoglasno, s 9 glasova „ZA“, Odbor je donio sljedeći

ZAKLJUČAK

Na temelju članka 247. stavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se Hrvatskome saboru da donese odluku o provođenju objedinjene rasprave o Prijedlogu zaključka o obvezi Vlade Republike Hrvatske da podnese Hrvatskome saboru izvješće o stanju ilegalnih migracija na području Republike Hrvatske za razdoblje od ulaska Republike Hrvatske u šengenski prostor do zadnjeg dana u mjesecu koji prethodi mjesecu donošenja ovog zaključka i izvješću o stanju ilegalnih migracija na području Republike Hrvatske za razdoblje od ulaska Republike Hrvatske u schengenski prostor.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora određen je Siniša Hajdaš Dončić, predsjednik Odbora, a u slučaju njegove eventualne odsutnosti ili spriječenosti, za izvjestitelja se određuje Mario Kapulica, potpredsjednik Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Siniša Hajdaš Dončić

